

NOVOSTI IZ EVROPSKE UNIJE

str. 89 - 94.

Saradnja sudova u građanskim pitanjima: pokretanje "Evropske sudske mreže za građanska i privredna pitanja"¹

Najbitniji element zaštite progressa Evrope je osiguranje oblasti prava u građanskim pitanjima. U tom cilju je 1998. godine usvojen Bečki akcioni plan², a dve godine kasnije pridodati su i zaključci iz Tamperea³.

Po predlogu Evropske Komisije, Savet je 28. maja 2001. godine usvojio odluku o stvaranju "Evropske sudske mreže za građanska i privredna pitanja", sa sedištem u Briselu. Komisija je od tada radila sa zemljama članicama kako bi se obezbedilo brzo pokretanje ove mreže. Ona je zvanično otpočela sa radom 1. decembra. Na ovaj način se obezbeđuje kooperacija sudske i administrativne vlasti u građanskim i privrednim pitanjima, a kako bi se prenela razmena informacija i iskustava među zemljama članicama. Ovaj način bi trebao da olakša efektivnu primenu zakona u oblasti pravosuđa Evropske unije. Takođe će pomoći jednoobraznom rešavanju pojedinih slučajeva. Takođe, oformljena je i web strana kako bi fizička lica, koja su uključena na bilo koji način u prekogranične sporove, lakše pronašla sve potrebne informacije.⁴

¹ "European Judicial Network on civil and commercial matters", IP/02/1814, Brisel, 6 December 2002.

² "Vienna Action Plan".

³ Pogledati prethodni broj Revije za evropsko pravo.

⁴ http://europa.eu.int/comm/justice_home/ejn/.

Pojedini slučajevi se rešavaju u saradnji Evropske sudske mreže za građanska i privredna pitanja sa jedne strane i kontaktne tačke nacionalne sudske vlasti sa druge strane. Ove kontaktne tačke će, na primer, obezbediti sudije ili neke odredbe koje su relevantne za dati slučaj. Predviđeno je takođe da se službe redovno sastaju među sobom, ali i sa Komisijom i to putem Interneta. Na ovu komunikaciju mogu biti pozvani i drugi članovi čije prisustvo je potrebno. Ovi dodatni članovi se pozivaju jednom godišnje da se susretnu sa ovim nacionalnim službama kako bi se razmenila iskustva i informacije. Ovi sastanci se odvijaju putem Interneta.

Komisija je usvojila nove predloge za reformu evropske vlade⁵

Iako je Evropska unija do sada pokazala veliku spremnost ka daljem usavršavanju Evropskog sistema vlasti potrebno je da se još mnogo toga učini kako bi se još više ojačala efikasnost i transparentnost institucija Zajednice.

Odluke se odnose posebno na efektivnost, otvorenost, kao i spremnost za dalju implementaciju zakona Evropske unije. Ove odluke se posebno odnose na:

Poboljšanje kvaliteta kontrole, u smislu primene donetih zakona: dužnost Komisije kao "čuvara Ugovora" će postati važnija u perspektivi daljeg proširenja Evropske unije;

Takozvani "sistem komiteta"⁶, Regulatorne agencije i Tripartitne konvencije i ugovori između različitih nivoa evropske vlasti.

Među pojedinačnim merama koje su usvojene je paket generalnih principa i minimalnih standarda koji se odnose na učešće javnosti ili zainteresovanih strana. Ove mere pružaju mogućnost fleksibilnih konsultacija u okviru civilnog društva i interesnih grupa, osiguravajući transparentnost i pristup informacijama.

⁵ IP/02/1865, Brussels, 11 decembar 2002. godine.

⁶ "committee system".

Ove odluke su dovele do jasnije podele vlasti između zakonodavca (Parlament i Savet) i izvršnog organa (Komisije). Stvaranje regulatornih agencija sa jasno definisanom nadležnošću može poboljšati način na koji su pravila primenjena i sprovedena širom EU. U perspektivi rastuće uloge regulatornih agencija, predviđeni su detaljni kriterijumi njihovog nastanka i funkcionisanja kao i mehanizmi kontrole. Cilj ovih poteza je poboljšanje, implementacija i sprovođenje pravila Zajednice.

U cilju osiguravanja većeg učešća regionalnih i lokalnih vlasti u radu EU Komisija je istražila mogućnost tripartitnih ugovora i sporazuma između zemlje članice, lokalnih organa i Komisije za implementaciju stavova Zajednice.

Zajednička prodaja medijskih prava za englesku premijer ligu⁷

Evropska Komisija je juna 2001. godine, na sopstvenu inicijativu, otvorila istragu o zajedničkoj prodaji medijskih prava za englesku Premijer ligu. Godinu dana kasnije, juna 2002. godine, Komisija je dobila zahtev od Premijer lige za mišljenje da li su Pravila o prodaji medijskih prava u skladu sa Evropskim zakonima.

Zajednička prodaja podrazumeva fiksiranje cena za minutažu prenosa, odstupanja su moguća samo zbog solidarnost između klubova. Ovaj izuzetak je dozvoljen samo ukoliko odgovara svim zainteresovanim stranama, a posebno gledaocima. Ova ograničenja ne smeju da ugrožavaju slobodu konkurencije.

Premijer liga prodaje, po ekskluzivnom pravima, pakete medijskih prava u ime klubova, televizijskim kompanijama u Britaniji i Irskoj. Prema sporazumima klubovi ne smeju da prodaju ova prava, pa čak ni ona koja nisu uključena u pakete. U praksi ovo znači da se trenutno samo 25% cele Premijer lige prenosi uživo. Štetne posledice ove prakse, pogotovo ako se radi o ekskluzivnim pravima, su da samo velike medijske kuće mogu biti kupci ovih prenosa. Na ovaj način dolazi do skoka cena, isključivanja konkurencije i smanjuje se broj utakmica koje se prikazuje na televiziji čime najviše gube navijači.

Komisija je, juna 2003. godine, u cilju izbegavanja ovih posledica, zaključila preliminarni sporazum sa UEFA-om u vezi zajedničke prodaje medijskih prava za Ligu Šampiona. Prema ovom sporazumu, Komisija će

⁷ IP/02/1951, Brussels, 20 decembar 2002. godine.

prihvatiti ograničen broj paketa sa zajedničkom prodajom, pod određenim uslovima. To će dovesti do povećanja broja mečeva koji se prenose uživo na TV.

Komisija je dala mišljenje da je dosadašnja praksa prodavanja medijskih prava Premijer lige u suprotnosti sa pravilima slobodne konkurencije. To dovodi do zatvaranja tržišta za ostale medijske kuće i time dolazi do smanjivanja broja utakmica koji se prenose uživo. Komisija je, prema tome, vratila Premijer ligi ovaj slučaj na dalju doradu.

Jedinstveno nebo Evropske unije⁸

Posle uspešno ostvarene integracije evropskog kopna i evropskog mora došao je na red i na vazdušni prostor. Zbog velikih problema koji se javljaju u vazdušnom prostoru godine 2001. su otpočeli dogovori kako bi evropsko nebo postalo jedinstveno područje. Kao takvo ono će najbolje koristiti svim Evropljanima.

Predloženi paket preporuka⁹ postavlja ciljeve i izvršne odredbe, koje se oslanjaju na šest glavnih pravaca delovanja: zajedničko upravljanje vazdušnim prostorom, ustanovljavanje nacionalnih nadzornih vlasti; postepena integracija civilne i vojne vlasti; institucionalna saradnja između Evropske unije i Eurokontorola; uvođenje moderne tehnologije; bolja koordinacija među službenicima u sektoru vazdušne kontrole. Ovaj ugovor obuhvata tri predloga koji se odnose na prve specifične mere: provizija za usluge vazdušne navigacije, organizacija i korišćenje vazdušnog prostora kao i korišćenja opreme.

Evropa uživa veoma visoki stepen avio sigurnosti. Međutim, konstantan porast vazdušnog saobraćaja ugrožava postojeću sigurnost što dovodi do čestih kašnjenja letova. Povremena velika kašnjenja su u direktnoj suprotnosti sa očekivanjima korisnika. Poslednjih godina, uvedene su tehničke mere kako bi se poboljšalo upravljanje vazdušnim prostorom, ali ipak poboljšanje nije išlo u korak sa porastom saobraćaja.

Stvaranje jedinstvenog vazdušnog područja će sprečiti neželjene situacije i omogućiti efikasnije upravljanje krizama. Ovo je moguće zahvaljujući boljoj integraciji vazdušnog saobraćaja kroz harmonizaciju procedure i

⁸ "The single European sky".

⁹ IP/02/1873, Brisel, 5. decembar 2001.

tehnologije. Još jedan način za poboljšanje sigurnosti je i saradnja svih učesnika kako civilnih tako i vojnih.

Ovaj paket odredbi sadrži i deo o upravljanju vazдушnim prostorom i to: regulativu, ekonomiju, bezbednost, ekologiju, tehnološki i institucionalni aspekti avijacije. Pokrivene su sve oblasti korišćenja vazdušnog prostora (civilno i vojno). Takođe uključuje i avio industriju i kontrolu vazduha.

Ovaj paket preporuka o vazдушnom saobraćaju će stvoriti *jedinstveno nebo EU* do 31. decembra 2004.

Paket se sastoji od Predloga za okvirno regulisanje u cilju stvaranja jedinstvenog vazdušnog područja Evrope do 31. decembra 2004. godine i određivanja ciljeva i izvršnih odredbi, kao i tri druga predloga za pojedinačno regulisanje koji se odnose na usluge vazdušne navigacije, organizacija i korišćenja vazdušnog prostora.

Mere su bazirane na izveštaju Grupe visokog stepena¹⁰ (koji se sastoje od civilnih i vojnih predstavnika zemalja članica), o Jedinstvenom evropskom vazдушnom prostoru. Ovom grupom predsedava Loyola de Palacio.

Cilj mera je da se konačno ustanovi način donošenja odluka i zakonski okvir kojim bi se restrukturirao evropski vazdušni prostor na osnovu potrebe saobraćaja, a ne kao do sada na osnovu nacionalnih granica. Ova nova organizaciona struktura koju je predložila Komisija je stvorena kako bi se povećala avio-sigurnost i rešili problemi kontrole avio saobraćaja.

Ukratko, ciljevi su:

Povećanje sigurnosti;

Stvaranje mehanizma odlučivanja koji će obuhvatiti: Saradnju između zakonodavstava Zajednice i tehničke ekspertize sa Eurokontrolom, saradnju vojnih operatera, platformu za ubrzano uvođenje novih tehnologija, dijalog sa društvenim grupacijama;

Povećanje efikasnosti sistema: povezivanjem postojećih nacionalnih regiona stvoriće se viša zona Jedinstvenog vazdušnog prostora, unifikacija organizacije ove oblasti na bazi principa fleksibilnosti i efikasnosti, što će poboljšati avio saobraćaj, uvođenje principa operativne efikasnosti, standardizacija procesa i tehnologija u ovoj oblasti radi usklađivanja sa principima Zajednice;

Stvaranje efikasnijeg, transparentnijeg i podesnije upravljanje saobraćajnog toka;

¹⁰ "High Level Group".

Borba protiv terorizma: sigurniji avio transport.¹¹

Kao neposrednu reakciju na tragične događaja od 11 septembra 2001. godine, Komisija je predložila odredbu kojim se uspostavljaju zajednička pravila na polju civilne i avio sigurnosti. Ova pravila su usvojene od strane Evropskog Saveta i Parlamenta.

Zajednička pravila su nastala na osnovu odredbi iz Dokumenta br. 30 Evropske civilne avio Konferencije¹² i za cilj ima povećanu kontrolu na međunarodnim i domaćim letovima.

Najvažnije aspekti su :

- a. kontrola pristupa osetljivim područjima aerodroma i aviona,
- b. kontrola putnika i njihovog ručnog prtljaga,
- c. kontrola i praćenje prtljaga,
- d. kontrola tereta i pošte,
- e. obuka zemaljskih službenika,
- f. klasifikacija oružja i drugih zabranjenih predmeta kojima je zabranjen pristup na aerodrom i sami let.

Ove mere će biti uvedene postupno uzimajući u obzir i vreme koje je potrebno za obuku službenika i uvođenje nove infrastrukture na aerodromu. Zemlje članice mogu usvojiti specijalne mere, u slučajevima očigledne pretnje, ili pojačati postojeće mere ukoliko to smatraju neophodnim.

Pripremila: mr Mina Zirojević

¹¹ IP/02/1879.

¹² "European Civil Aviation Conference - ECAC".